Sygnatura akt VIII C 208/20

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Kalsztein

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

przeciwko E. S. (1)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej E. S. (1) na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 443,69 zł (czterysta czterdzieści trzy złote sześćdziesiąt dziewięć groszy) z umownymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 15 października 2019 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. nie obciąża pozwanej E. S. (1) kosztami procesu należnymi stronie przeciwnej.

Sygn. akt VIII C 208/2

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 15 października 2019 roku powód – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą G. wniosła o zasądzenie od pozwanej E. S. (1) na jej rzecz kwoty 876,36 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Domagała się również orzeczenia zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że na podstawie umowy zawartej w dniu 20 grudnia 2017 roku udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 500 złotych. Pożyczka miała być zwrócona w łącznej wysokości 641,44 zł do dnia 19 stycznia 2018 roku. Pozwana nie uiściła we wskazanym terminie zobowiązania i zwróciła się do powódki o refinansowanie spłaty, w efekcie czego pozwana w dniu 14 marca 2018 roku zawarła kolejną umowę pożyczki na spłatę wcześniejszego zadłużenia. Strony w dniu 13 kwietnia 2018 roku zawarły kolejną umowę pożyczki na kwotę 500 zł na spłatę zadłużenia pozwanej w (...) Finanse Sp. z o.o. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 641,44 zł, zaś termin spłaty pożyczki przypadał na dzień 13 maja 2018 roku. Pozwana nie wywiązała się z przedmiotowego zobowiązania. Powód wskazał, iż na kwotę objętą żądaniem pozwu składają się następujące kwoty: 500 zł tytułem pożyczki, 137,33 zł tytułem prowizji, 4,11 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych od kwoty pożyczki w wysokości 10 % w skali roku liczonych od dnia 20 stycznia 2017 roku do dnia 19 lutego 2017 roku oraz 234,92 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych za opóźnienie w wysokości 14% w skali roku liczonych od kwoty niespłaconej prowizji i kapitału pożyczki od dnia 21 lutego 2017 roku do dnia 9 października 2019 roku.

(pozew k. 4-7)

W dniu 2 grudnia 2019 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, I Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu, od którego pozwana skutecznie wniosła sprzeciw, wnosząc o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego. Nadto pozwana podniosła zarzut braku wymagalności roszczenia oraz częściowej spłaty zobowiązania. E. S. (1) w uzasadnieniu sprzeciwu wskazała, że kwoty udzielonych pożyczek były spłacane, jednakże ze względu na złą sytuację zdrowotną pozwana zaniechała dalszych spłat. Wskazała także, iż znajduje się w ciężkiej sytuacji materialnej.

(nakaz zapłaty k. 37, sprzeciw k. 41-44)

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał powództwo w całości. W uzasadnieniu pełnomocnik powoda wskazał, iż pozwana dokonała jedynie spłaty zadłużenia z tytułu umowy pożyczki z dnia 20 grudnia 2017 roku oraz spłaty na rzecz podmiotu trzeciego zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki z dnia 14 marca 2018 roku, nie dokonała jednak spłaty zadłużenia z tytułu umowy pożyczki z dnia 13 kwietnia 2018 roku, z której to powód wywodzi swoje roszczenia w przedmiotowym postępowaniu. Pełnomocnik powoda wskazał również, iż wbrew twierdzeniom pozwanej, roszczenie powoda zarówno w zakresie należności głównej jak i roszczeń ubocznych jest w pełni wymagalne.

(odpowiedź na sprzeciw k. 69-76)

Na rozprawie w dniu 15 października 2020 roku pełnomocnik powoda nie stawił się- prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy. Pozwana podtrzymała swoje stanowisko w sprawie.

(protokół rozprawy z dnia 15 października 2020r k. 87-87v)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 grudnia 2017 roku pozwana E. S. (1) zawarła z powodem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. umowę pożyczki pieniężnej nr (...)- (...)-12-2017. Zgodnie z treścią umowy powód udzielił pozwanej pożyczki w wysokości 500 zł na okres 30 dni. Pożyczka miała być spłacona jednorazowo do dnia 19 stycznia 2018 roku. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 641,44 zł i obejmowała kapitał pożyczki (500 zł), prowizję (137,33 zł) i odsetki (4,11 zł). Pożyczka oprocentowana była w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej NBP i 3,5 punktów procentowych, wynoszącej w dniu zawarcia umowy 10% w skali roku. Wysokość umownych odsetek dla należności przeterminowanych była równa dwukrotności sumy aktualnej stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych w stosunku rocznym. Według § 4 umowy, w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki, należność zapłacona przez pożyczkobiorcę z tytułu pożyczki zaliczana jest w następującej kolejności, na poczet odsetek za opóźnienie, odsetek, prowizji, a następnie na kapitał.

(umowa pożyczki z dnia 20 grudnia 2017 r. wraz z załącznikami k.10-16)

Pozwana nie wywiązała się z przedmiotowego zobowiązania. W dniu 14 marca 2018 roku pozwana zawarła z (...) Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w G. umowę pożyczki pieniężnej nr (...)- (...)-03-2018 na spłatę zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki z dnia 20 grudnia 2017 roku. Zgodnie z treścią umowy kwota pożyczki wynosiła 500 zł na okres 30 dni. Pożyczka miała być spłacona w 1 racie do dnia 13 kwietnia 2018 roku. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 641,44 zł i obejmowała kapitał pożyczki (500 zł), prowizję (137,33 zł) i odsetki (4,11 zł). Pożyczka oprocentowana była w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej NBP i 3,5 punktów procentowych, wynoszącej w dniu zawarcia umowy 10% w skali roku. Wysokość umownych odsetek dla należności przeterminowanych była równa dwukrotności sumy aktualnej stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych w stosunku rocznym. Zgodnie z § 4 pkt 4 Kwota zapłacona przez pożyczkodawcę zaliczana jest kolejno na poczet prowizji za wydłużenie okresy spłaty pożyczki , prowizji, odsetek, kwoty pożyczki oraz kosztów dochodzenia zwrotu pożyczki. W przypadku nieterminowej spłaty pożyczki, należność zapłacona przez pożyczkobiorcę z tytułu pożyczki zaliczana jest w następującej kolejności, na poczet odsetek za opóźnienie, odsetek, prowizji, a następnie na kapitał.

Pozwana w dniu 14 marca 2018 roku uiściła na rzecz powoda kwotę w wysokości 150 zł tytułem kosztów udzielenia pożyczki z dnia 20 grudnia 2017 roku.

(okoliczności bezsporne, kopia dowodu wpłaty k. 17, potwierdzenie przelewu k.18, umowa pożyczki z dnia 14 marca 2018 roku z załącznikami k.19-25)

Pozwana nie uiściła zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki z dnia 14 marca 2018 roku. W dniu 13 kwietnia 2018 roku pozwana zawarła z powodem umowę pożyczki pieniężnej nr (...)- (...)-04-2018 na spłatę zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki z dnia 14 marca 2018 roku. Zgodnie z treścią umowy kwota pożyczki wynosiła 500 zł. Pożyczka miała być spłacona do dnia 13 maja 2018 roku. Całkowita kwota do zapłaty wynosiła 641,44 zł i obejmowała kapitał pożyczki (500 zł), prowizję (137,33 zł) i odsetki (4,11 zł). Pożyczka oprocentowana była w wysokości dwukrotności sumy stopy referencyjnej NBP i 3,5 punktów procentowych, wynoszącej w dniu zawarcia umowy 10% w skali roku. Wysokość umownych odsetek dla należności przeterminowanych była równa dwukrotności sumy aktualnej stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych w stosunku rocznym. Zgodnie z § 4 pkt 4 Kwota zapłacona przez pożyczkodawcę zaliczana jest kolejno na poczet prowizji za wydłużenie okresy spłaty pożyczki , prowizji, odsetek, kwoty pożyczki oraz kosztów dochodzenia zwrotu pożyczki. W przypadku nieterminowej spłaty pożyczki, należność zapłacona przez pożyczkobiorcę z tytułu pożyczki zaliczana jest w następującej kolejności, na poczet odsetek za opóźnienie, odsetek, prowizji, a następnie na kapitał.

Pozwana w dniu 13 kwietnia 2018 roku uiściła na rzecz powoda kwotę w wysokości 141,44 zł tytułem kosztów udzielenia pożyczki z dnia 14 marca 2018 roku nr (...)- (...)-03-2018.

(okoliczności bezsporne, kopia dowodu wpłaty k. 26, potwierdzenie przelewu k.27, umowa pożyczki z dnia 13 kwietnia 2018 roku z załącznikami k. 28-34)

Pozwana nie wywiązała się z przedmiotowego zobowiązania. Pismem z dnia 30 kwietnia 2019 roku, doręczonym pozwanej w dniu 21 maja 2019 roku, powód wezwał pozwaną do uiszczenia kwoty 641,44 zł z tytułu umowy pożyczki z dnia 13 kwietnia 2018 roku w terminie do dnia 7 maja 2019 roku pod rygorem skierowania sprawy na drogę postepowania sądowego.

(wezwanie do zapłaty k.77, potwierdzenie odbioru k.78-79)

Pozwana E. S. (1) ma 72 lata. Pozwana samodzielnie prowadzi gospodarstwo domowe i utrzymuje się z renty rodzinnej w wysokości 2.406.85 zł, z czego kwota około 600 zł zajęta jest w wyniku egzekucji komorniczej. Jej miesięczne wydatki na utrzymanie wynoszą 400 zł- utrzymanie domu, 100 zł - energia, 70 zł - gaz, 50 zł- T., 50 zł- ubezpieczenie, 120 zł- leki 300 zł raty pożyczek. E. S. (2) złożyła do Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi wniosek o ogłoszenie upadłości. Pozwana kwotę udzielonej przez powoda pożyczki przeznaczyła na zakup lekarstw oraz rehabilitację. E. S. (2) chorowała na nowotwór skóry i miała złamaną nogę, ma także problemy z kręgosłupem.

(zeznania pozwanej w elektronicznym protokole rozprawy z dnia 15 października 2020 roku 00:04:34 k.87-87v,

Przytoczony wyżej stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedstawione dowody z dokumentów, które nie były przez strony kwestionowane. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia prawdziwości tych dokumentów. Jako przekonywujące należało uznać też zeznania powódki dotyczące jej sytuacji życiowej i materialnej. Pozwana na rozprawie w dniu 15 października 2020 roku nie kwestionowała co do zasady swojego zobowiązania wobec powoda, wskazując jedynie na niemożność dokonania spłaty tego zobowiązania wobec swojej sytuacji finansowej. Z obiektywnego punktu widzenia opartego na analizie okoliczności sprawy wynika, iż sytuacja finansowa pozwanej jest trudna. Strona powodowa nie zgłosiła ponadto dowodów, które przeciwstawiłyby się treści zeznań pozwanej.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Zgodnie z art. 720 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem.

Z kolei w myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1497 ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550,00 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się między innymi umowę pożyczki.

Przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków. Umowa pożyczki została przy tym ukształtowania w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie.

Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Ustawodawca, aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współżycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził przy tym do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych (art. 359 § 2 1 k.c.), których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny ekwiwalentności wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek ustalana jest w odniesieniu do aktualnej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego i odzwierciedla bieżący układ stosunków gospodarczych, „cenę" pieniądza w obrocie międzybankowym i poziom inflacji, zapewnia więc pożyczkodawcom godziwy zysk. Z drugiej strony jej wprowadzenie nie pozwala podmiotom uprzywilejowanym, jakim zwykle w obrocie z konsumentami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej, niewykształconymi lub mającymi trudności intelektualne z rozeznaniem konsekwencji swojego działania, są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych.

Umowa pożyczki jest umową konsensualną, fakt wydania przedmiotu pożyczki osobie pożyczkobiorcy dla istnienia węzła prawnego z pożyczkodawcą nie jest zdarzeniem niezbędnym. Sam obowiązek wydania przedmiotu pożyczki, jaki ciąży na pożyczkodawcy, jest konsekwencją uprzednio zawartego porozumienia w tej sprawie. Co do zasady o wykonaniu pożyczki można mówić, gdy pożyczkobiorca uzyskał własność przedmiotu pożyczki bądź gdy stworzono mu prawną możliwość wykorzystania przedmiotu pożyczki, tak jak to może czynić właściciel rzeczy. Kodeksowa definicja pożyczki wskazuje zatem, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego m.in. pożyczkę określonej ilości pieniędzy i wykonanie tego świadczenia dający pożyczkę powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego, tj. zwrot pożyczki.

Na gruncie przedmiotowego postępowania niesporną pomiędzy stronami była okoliczność zawarcia przez strony przedmiotowej umowy pożyczki z dnia 13 kwietnia 2018 roku, z której to powód wywodzi dochodzone pozwem roszczenie.

Istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie ma treść art. 36c ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim. Stosownie do tego przepisu, w przypadku udzielenia przez kredytodawcę konsumentowi, który nie dokonał pełnej spłaty kredytu, kolejnych kredytów w okresie 120 dni od dnia wypłaty pierwszego z kredytów:

1) całkowitą kwotę kredytu, dla celów ustalenia maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu, o której mowa w art. 36a, stanowi kwota pierwszego z kredytów;

2) pozaodsetkowe koszty kredytu obejmują sumę pozaodsetkowych kosztów wszystkich kredytów udzielonych w tym okresie.

Wyżej przytoczony przepis 36c ustawy o kredycie konsumenckim został dodany do tejże ustawy na podstawie ustawy z 5 sierpnia 2015 roku o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1357), i wszedł w życie w dniu 11 marca 2016 roku. Celem tej regulacji jest zapobieżenie omijania limitów kosztów pozaodsetkowych w razie udzielenia kredytów na krótkie okresy i pobierania wysokich opłat za ich refinansowanie.

W tym miejscu przytoczyć należy fragment uzasadnienia projektu ustawy: „w dodawanych art. 36b i 36c ustawy wprowadzono regulacje przeciwdziałające próbom obchodzenia ustawowo określonych limitów kosztów pozaodsetkowych (np. udzielanie 4 pożyczek z okresem spłaty 1 miesiąca i limitem kosztów 4 × 27,5% zamiast jednej pożyczki w tej samej kwocie na 4 miesiące z limitem kosztów 35%). Praktyki stosowane aktualnie przez niektórych przedsiębiorców polegają na udzielaniu konsumentom pożyczek na krótkie okresy (tzw. chwilówki), z wymaganą w krótkim okresie całkowitą jednorazową spłatą pożyczki wraz z jej kosztami. W konsekwencji konsument staje przed koniecznością przedłużenia, po upływie kilkunastu lub kilkudziesięciu dni, spłaty pożyczki na kolejny okres, aby podołać obsłudze obciążenia. Za możliwość przedłużenia spłaty pożyczki na kolejny okres konsument jest zobowiązany ponieść dodatkowy koszt” (Uzasadnienie projektu ustawy, VII kadencja, druk sejm. nr 3460, s. 22).

Uwzględniając treść tego przepisu oraz cel wprowadzenia regulacji wprowadzających górną granicę kosztów pozaodsetkowych, należy ocenić działania powoda pod kątem art. 58 § 1 k.c.

Stosownie do tego przepisu czynność prawna mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzą odpowiednie przepisy ustawy. Działanie w celu obejścia prawa (in fraudem legis) polega na tym, że strony podejmują czynność prawną, która, choć formalnie nie narusza żadnego ustawowego zakazu, w istocie zmierza do osiągnięcia rezultatu (celu) niedozwolonego przez ustawę. Zawierając pozór legalności, pozostaje w sprzeczności z intencją ustawy. Obejście ustawy to zachowanie podmiotu prawa, który, napotykając prawny zakaz dokonania określonej czynności prawnej, obchodzi go w ten sposób, że dokonuje innej, niezakazanej formalnie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutku związanego z czynnością zakazaną, a tym samym sprzecznego z prawem. Celem, z powodu którego czynność prawna może być uznana za nieważną, jest taki skutek, który nie jest objęty treścią czynności prawnej, ale który czynność tę pozwala osiągnąć i który jest wiadomy stronom czynności oraz objęty ich zamiarem (a przynajmniej zamiarem jednej z nich), pomimo że prawo zakazuje jego realizacji. W judykaturze sformułowano pogląd, że o czynności prawnej sprzecznej z ustawą lub mającej na celu obejście ustawy można mówić tylko wtedy, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i z takim zamiarem została dokonana (wyrok Sądu Najwyższego z 1 czerwca 2010 r., II UK 34/10, Lex nr 619639).

Możliwości udzielenia pożyczek refinansujących, są zgodne z prawem. Jednakże uwzględniając całokształt ujawnionych w niniejszym postępowaniu okoliczności dobitnie należy podkreślić, że ewentualna umowa refinansująca byłaby zawarta w celu obejścia przepisu art. 36c ustawy o kredycie konsumenckim

Celem wyżej przytoczonych przepisów ustawy o kredycie konsumenckim było ograniczenie wysokości kosztów pozaodsetkowych.

Zawieranie pożyczek na refinansowanie innego zadłużenia, również zaciągniętego w innym przedsiębiorstwie działającym w powiązaniu z powodem, zmierzało by w istocie do obejścia przepisów o ograniczeniu tychże kosztów. Takie działanie, zawierając pozór legalności, pozostaje w sprzeczności z intencją ustawy, która miała ograniczać możliwość tzw. rolowania kredytu.

W realiach rozpoznawanej sprawy odrębna podmiotowość prawna zostałaby w instrumentalny sposób wykorzystana w celu obejścia przepisów ograniczających wysokość kosztów pozaodsetkowych. Możliwe byłoby bowiem tworzenie

w sposób „łańcuszkowy” podmiotów, które udzielałyby pożyczek na refinansowanie zadłużenia, tworząc w ten sposób spiralę zadłużenia, wbrew intencji ustawodawcy, który dodał art. 36b i art. 36c do ustawy o kredycie konsumenckim.

Przypomnieć należy, iż w dniu 20 grudnia 2017 roku pozwana zawarła z powodem umowę pożyczki na okres 30 dni, tj. do dnia 19 stycznia 2018 roku. Kwota kapitału pożyczki wynosiła 500 zł, prowizja 137,33 zł odsetki umowne-4,11 zł, łącznie pozwana zobowiązana była do spłaty kwoty 641,44 zł. Ponieważ pozwana nie dokonała spłaty, podmiot (...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. w dniu 14 marca 2018 roku udzielił pozwanej pożyczki celem refinansowania umowy pożyczki z dnia 20 grudnia 2017 roku. W tym samym dniu pozwana uiściła powodowi kwotę 150 zł tytułem opłaty na refinansowanie. Mając na względzie przytoczony wyżej art. 36c ustawy o kredycie konsumenckim oraz okoliczność, iż umowa pożyczki z dnia 14 marca 2018 roku została zawarta przed upływem okresu 120 dni od daty zawarcia pierwszej umowy pożyczki, dla pożyczki z dnia 14 marca 2020 roku obowiązuje limit kosztów pozaodsetkowych liczony od kapitału pożyczki pierwszej, tj. 137,33 zł. Podkreślić należy, iż limit ten dotyczy wszystkich pożyczek udzielonych w tym okresie. Mając powyższe na względzie, biorąc pod uwagę kolejność księgowania wpłat dokonywanych przez pożyczkobiorcę, uwzględniając odsetki karne w wysokości 13,20 zł, wyliczone zgodnie z postanowieniami umowy za okres od dnia 20 stycznia 2018 roku do dnia 14 marca 2018 roku, po dokonaniu wpłaty w wysokości 150 zł przez pozwaną, do spłaty zobowiązania wynikającego z umowy z dnia 14 marca 2018 roku pozostała kwota 508,75 zł, bowiem powód nie mógł już naliczyć żadnych innych pozaodsetkowych kosztów ponad kwotę 137,33 zł.

Pozwana ponownie nie wywiązała się ze zobowiązania i w dniu 13 kwietnia 2018 roku (nadal mieszcząc się w terminie 120 dni od zawarcia pierwszej umowy pożyczki zawartej w dniu 20 grudnia 2017 roku) zawarła z powodem umowę pożyczki w celu refinansowania pożyczki z dnia 14 marca 2018 roku i dokonała wpłaty 141,44 zł. Zgodnie z treścią umowy kwota kapitału pożyczki wynosiła 500 zł, prowizja 137,33 zł odsetki umowne 4,11 zł. Ponownie przypomnienia wymaga, iż zgodnie z art. 36c ustawy o kredycie konsumenckim powód nie miał podstaw do naliczenia kosztów pozaodsetkowych. I tak, biorąc pod uwagę postanowienia umowy, po dokonaniu przez pozwaną wpłaty 141,44 zł, do spłaty należności wynikającej z pożyczki z dnia 13 kwietnia 2018 roku pozostała kwota 371, 42 zł (508,75 zł - 141,44 zł tytułem wpłaty -- 500 zł tytułem refinansowania pożyczki + 500 zł tytułem kwoty nowej pożyczki + 4,11 zł tytułem odsetek umownych = 371,42 zł). Mając na względzie, iż pierwsza pożyczka refinansująca z dnia 14 marca 2018 roku została w całości i w terminie spłacona drugą pożyczką refinansującą z dnia 13 kwietnia 2018 roku, powód był uprawniony do naliczania odsetek karnych od kwoty drugiej pożyczki refinansującej, tj. 367,31 zł (kwotę 371,42 zł należało pomniejszyć o kwotę odsetek umownych- 4,11 zł) od dnia od dnia 14 maja 2018 roku do dnia 9 października 2019 roku, których wysokość wynosi 72,27 zł.

Reasumując, powód mógł się domagać z tytułu przedmiotowej umowy z dnia 13 kwietnia 2018 roku kwoty w wysokości 443,69 zł.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwanej E. S. (1) na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwotę 443,69 zł z umownymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 15 października 2019 roku do dnia zapłaty.

Powództwo w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku, gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za

opóźnienie. Stosownie zaś do treści art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 102 k.p.c., który stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Regulacja zawarta w cytowanym przepisie stanowi odstępstwo od zasady odpowiedzialności za wynik postępowania i jest zarazem podkreśleniem przez ustawodawcę przyjętej w Kodeksie postępowania cywilnego zasady słuszności przy orzekaniu o kosztach procesu. Stanowi ona pewnego rodzaju wentyl bezpieczeństwa dla podmiotów, które byłyby zobowiązane do zwrotu kosztów na zasadzie art. 98 kpc, jeżeli w szczególnie uzasadnionych wypadkach względy słuszności przemawiają za tym, aby takiej strony nie obciążać kosztami w całości lub w części (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2013 roku, II CZ 154/12, L.).

W przedmiotowej sprawie, w ocenie Sądu, zaistniały przesłanki do zastosowania art. 102 kpc w zakresie nie obciążania pozwanej E. S. (1) kosztami procesu. Na decyzję Sądu wpływ miała sytuacja materialna i zdrowotna pozwanej, a także okoliczność, iż pozwana złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej.

Mając powyższe na uwadze należało orzec jak w wyroku.